

Somaliskan i jämföresle med svenska

Morgan Nilsson

universitetslektor i slaviska språk
som forskar & undervisar i somaliska
vid Göteborgs universitet

Göteborgs Folkhögskola
26 februari 2019

Somaliska språkresurser

[Texter från Göteborgs universitet](#)

[Grammatikböcker](#) -- [Ordböcker](#)

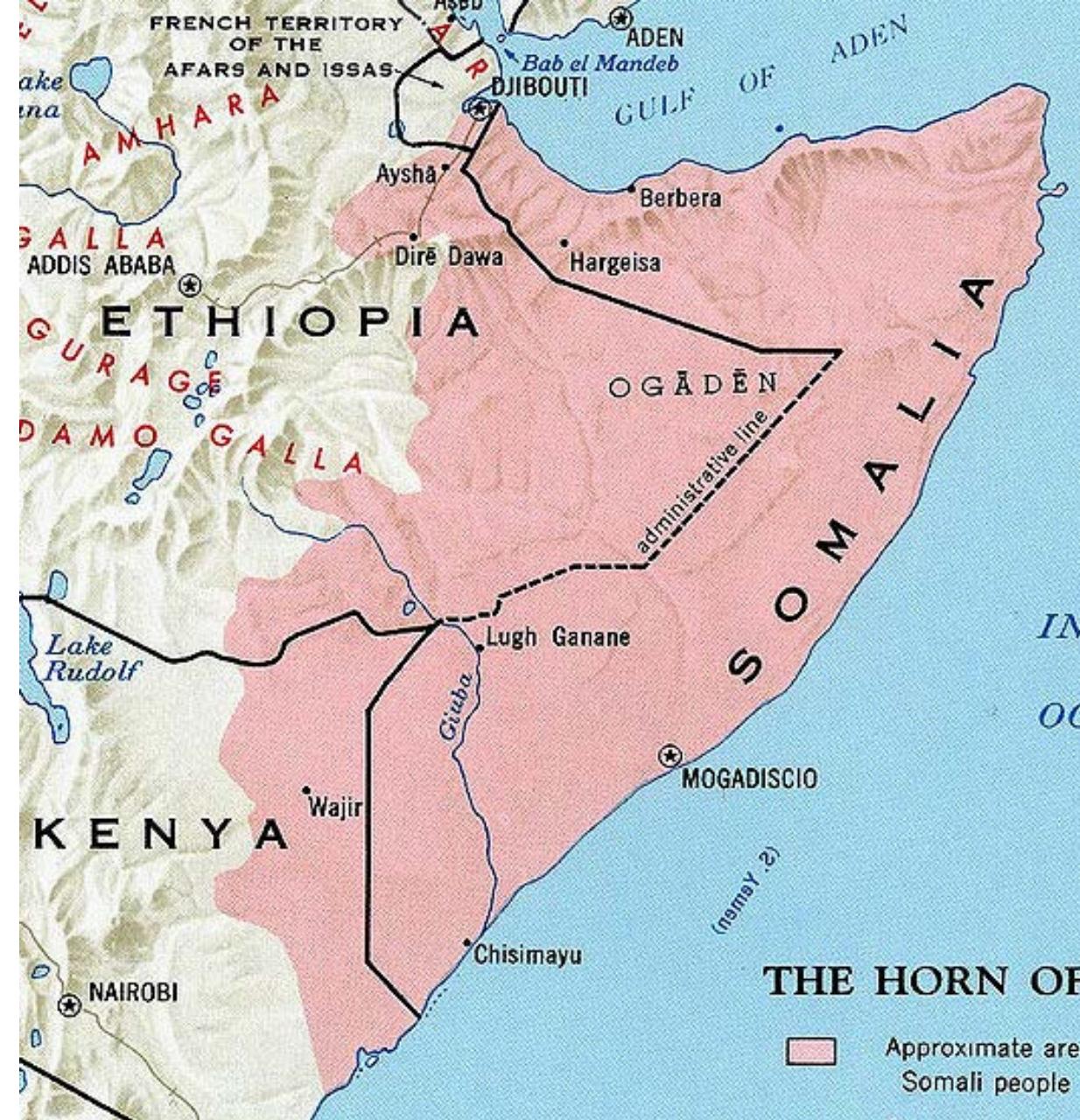
[Textarkiv](#) -- [Korpusar](#)

Somaliskans utbredning

Somalia m. Puntland & Somaliland,
Djibouti (sydost),
Etiopien (öster + Addis Abeba),
Kenya (öster + Nairobi)
+ många i övriga världen

Ytan är c:a 1.100.000 km²

Det är ungefär som **Sverige**, **Norge** och **Finland** tillsammans.

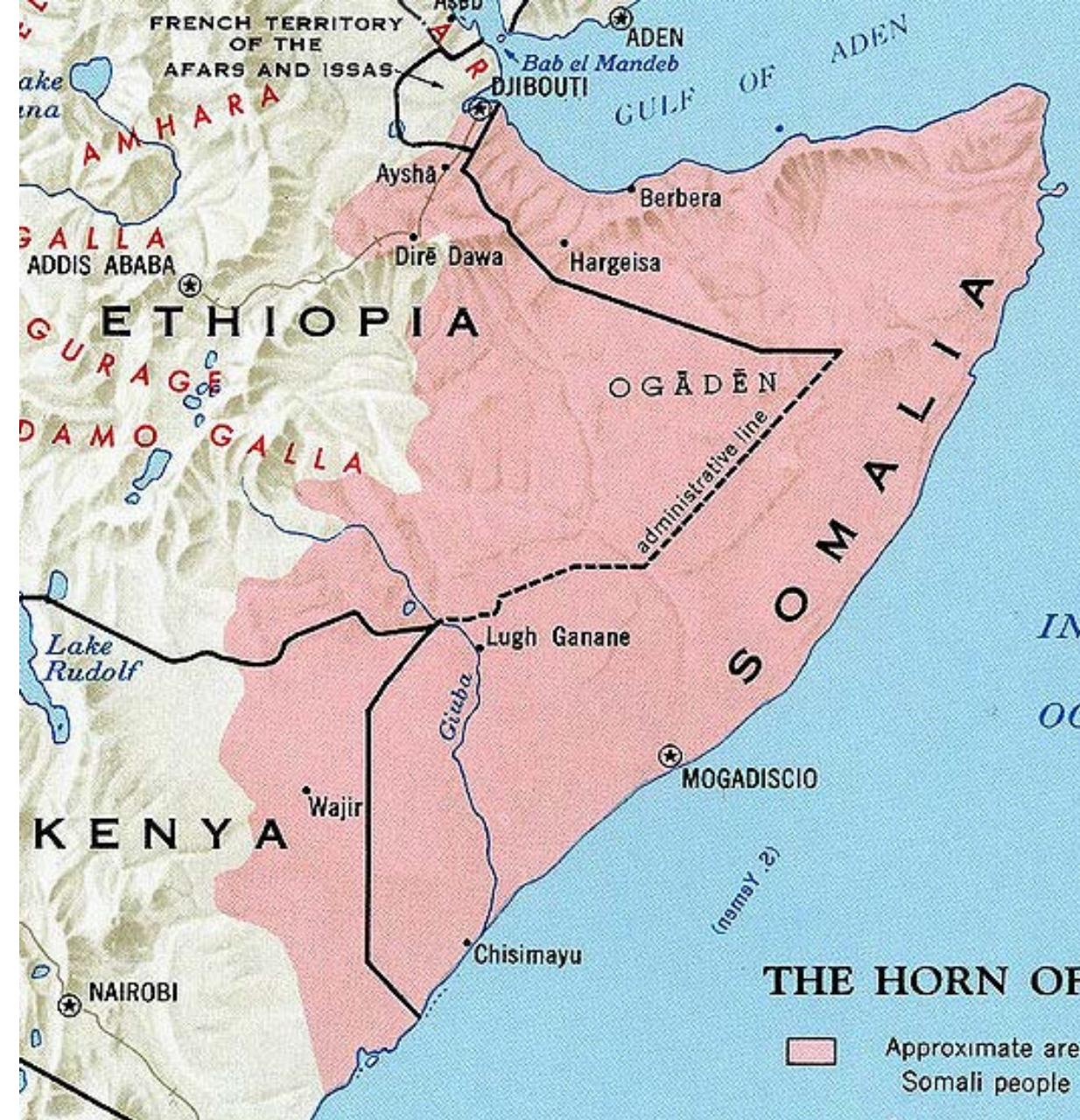
Somaliskans ställning

Somalia m. Puntland & Somaliland,
officiellt språk

Etiopien
officiellt språk för regionen

Djibouti
talspråk
officiella: franska, arabiska

Kenya
talspråk
officiella: engelska, swahili

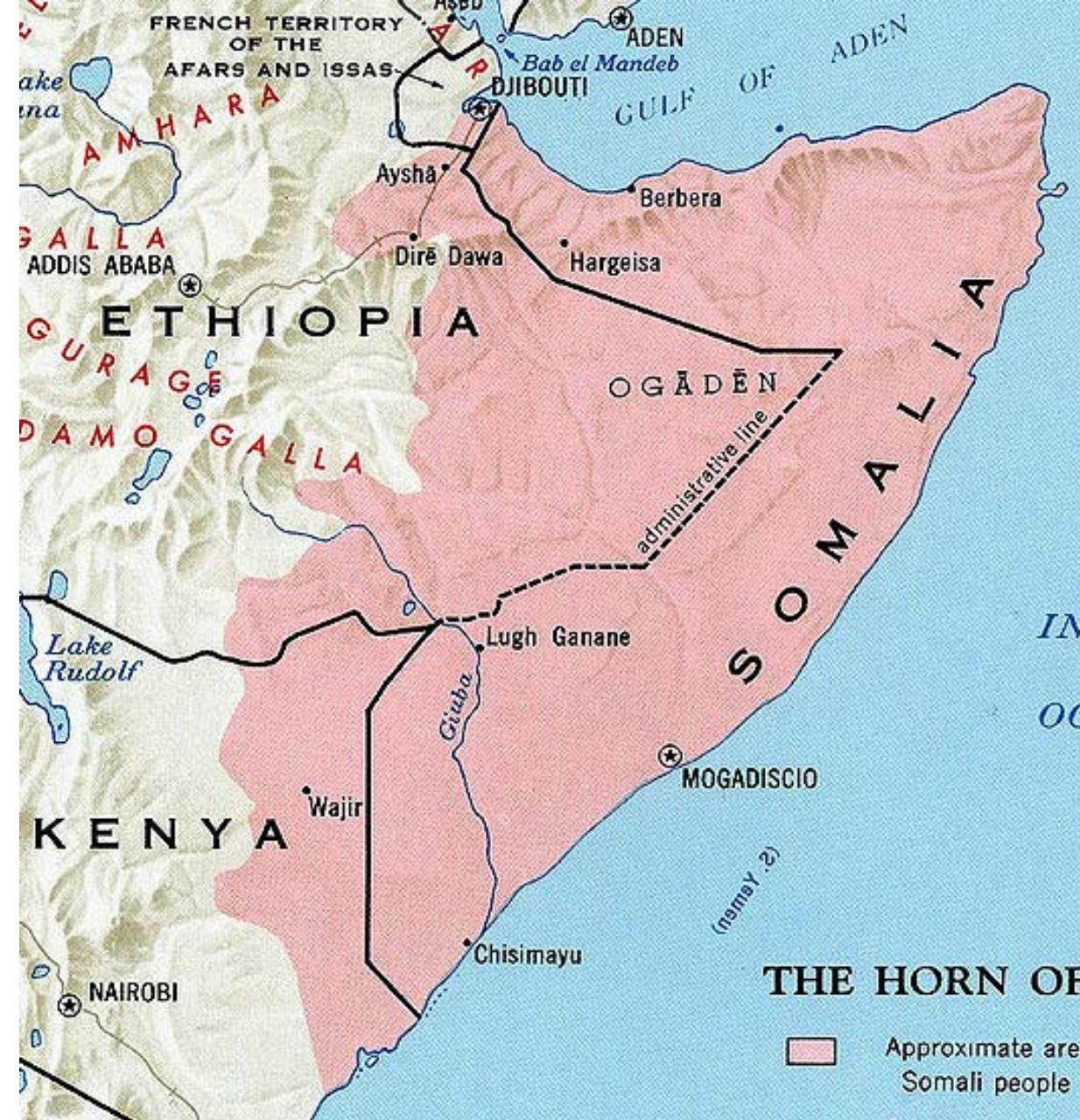
Somaliskan i skolan

Somalia m. Puntland & Somaliland
engelska, arabiska, somaliska

Etiopien
somaliska år 1-12,
engelska på universiteten

Djibouti
mest franska, lite arabiska,
ingen somaliska

Kenya
lite somaliska i lågstadiet
annars engelska, swahili

Hur många talar somaliska i världen?

Djibouti

c:a 0,5 milj.

c:a 25 miljoner

Etiopien

c:a 6–7 milj.

Somalia (m. Puntland, Somaliland)

c:a 13-15 milj.

Kenya

c:a 2,5–3 milj.

Övriga världen

c:a 1–2 milj.

Hur många talar somaliska i Sverige?

Statistiska Centralbyrån: drygt 100.000 1% av befolkningen
c:a 66.000 födda i Somalia
c:a 35.000 födda i Sverige med en eller två föräldrar födda i Somalia

Skolverket, läsåret 2017/18:

Barn i grundskolans klass 1-9 2% av skolbarnen
c:a 21.000 näst störst efter arabiskan
Barn som deltar i modersmålsundervisning
c:a 16.000 (77%) högst deltagande av alla språk

De största språken i Afrika

1. arabiska (över 300 milj.)
2. swahili (över 50 milj.)
3. hausa (över 40 milj.)
4. oromo (omkring 30 milj.)
4. yoruba (omkring 30 milj.)
6. igbo (omkring 25 milj.)
6. fula (omkring 25 milj.)
6. amhariska (omkring 25 milj.)
9. somaliska (ca 22-25 milj.)
10. malagassiska (nästan 20 milj.)

Somaliskan – ett stort språk!

- c:a 10:e största i Afrika (av c:a 2.100 språk)
- c:a 70:e största i världen (av c:a 7.000 språk)

Svenskan

- c:a 100:e största i världen.

Ett afro-asiatiskt språk

Kusjitiska:

Oromo, Somaliska, Sidamo, Afar...

Semitiska:

Arabiska, Hebreiska, Amhariska, Tigrinska...

Tchadspråk:

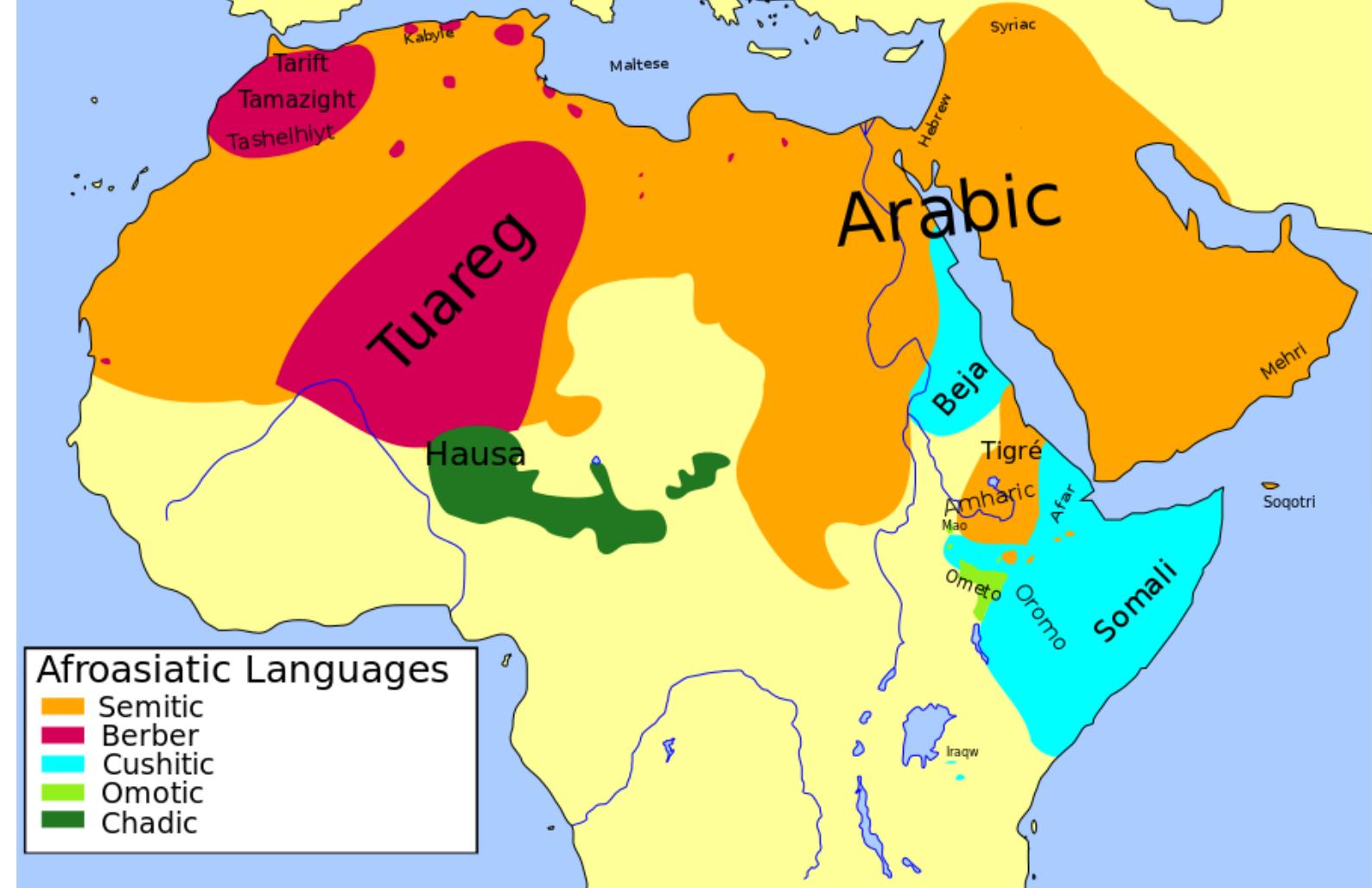
Hausa...

Omotiska

Berberspråk

† Egyptiska:

Koptiska...

Ett kusjitiskt språk

Oromo, c:a 30 miljoner

Somaliska, c:a 25 miljoner

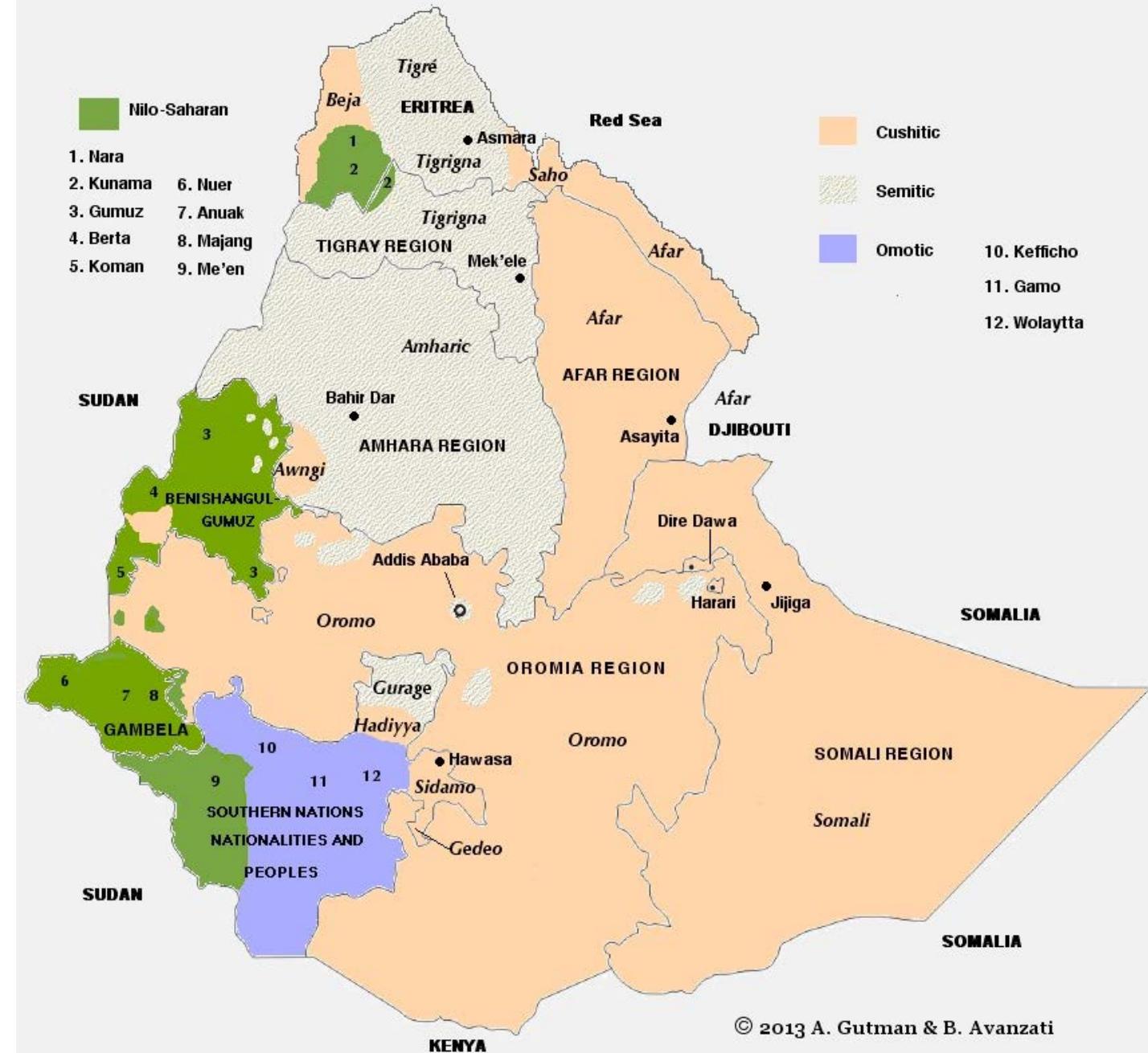
Sidamo, c:a 3 miljoner

Beja, c:a 2 miljoner

Afar, c:a 1,5 miljon

Språk i Etiopien

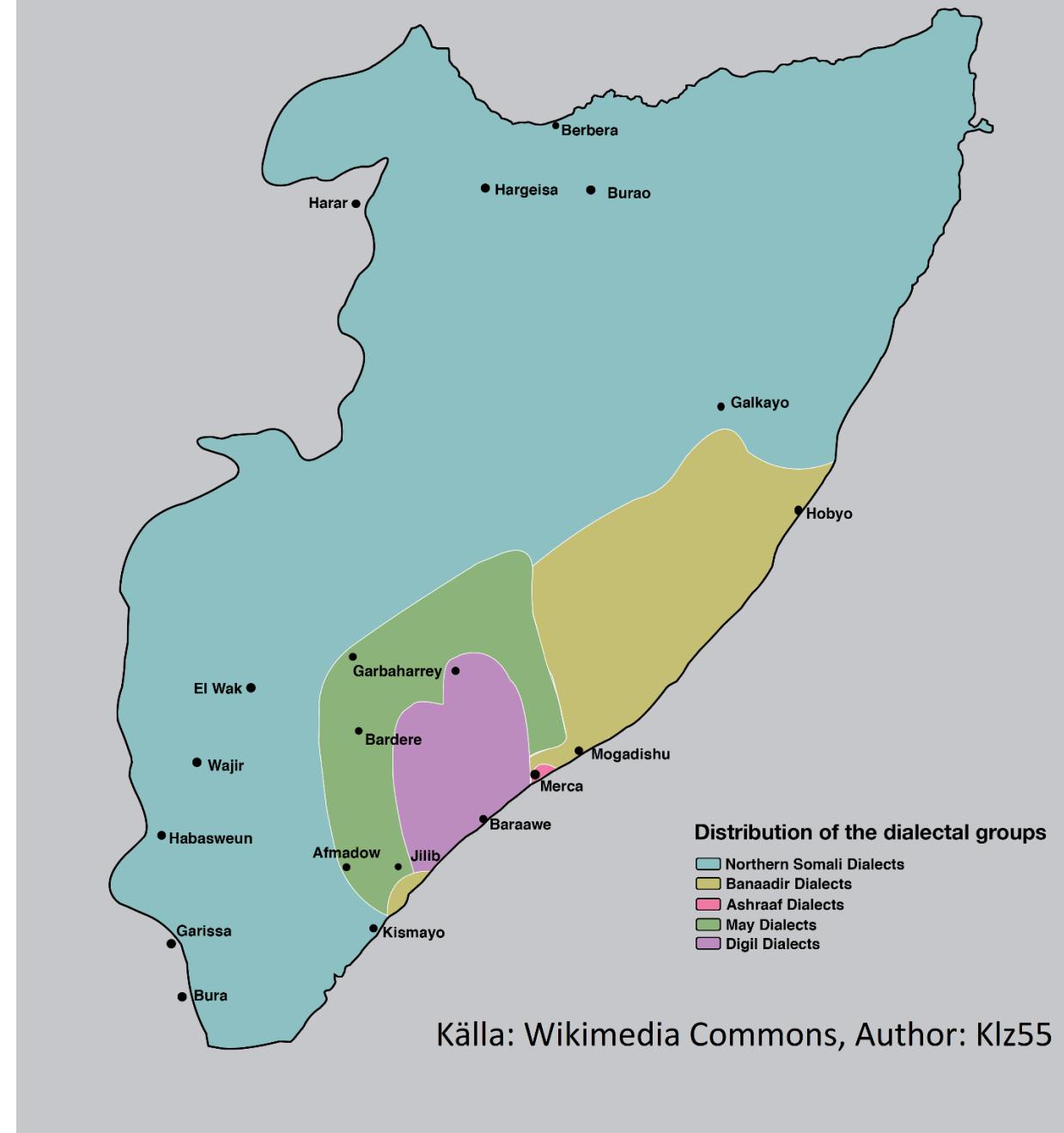

Somaliska dialekter

- Maxaatiri (Northern Somali)
 - Banadir
- Maay
- Digil
- Ashraf ...

Små skillnader mellan dialekterna i de områden som bebos av nomader.

Större skillnader kring floderna söder om Mogadishu där befolkningen är mera bofast.

Regional variation inom standardspråket

Skillnader inom – **uttal**, t.ex.

j uttalas som eng. Jane / chain

– **ljudsystem**, t.ex.

/dh/ ~ /r/ inuti ord

tidhi/tiri 'du/hon sa'

/kh/ ~ /q/

wakhti/waqti 'tid'

/n/ ~ / /

mindi / middi 'kniv'

/o/ ~ /a/ i slutet av ord

daanyeer / daayeer 'apa'

Sahra / Sahro

Regional variation inom standardspråket

Skillnader inom – **uttal**, t.ex.

r uttalas olika i Malmö, Skara, Göteborg och Stockholm

– **ljudsystem**, t.ex.

vokallängd [mo:ln] / [mol:n]

/t/ ~ / / bordet / [borde]

/or/ ~ /er/ i plural kronor / [kroner]

Svensk stavning mer standardiserad, bortser från det faktiska uttalet.

Regional variation inom standardspråket

Skillnader inom

- böjning: akhri~~saa~~ / akhri~~daa~~.
'du/hon skriver'
- satsbyggnad: Muu/Ma arki karo, Miyuu/Ma arki karaa?
'Han kan inte se, Kan han se?'
- ordföljd: Waxaan rabaa in uusan.../ in aanu...
'Jag vill att han inte / att inte han...'
- ordförråd: bisad, mukulaal, yaanyuur, dinnad, basho, durmad
'katt'

Regional variation inom standardspråket

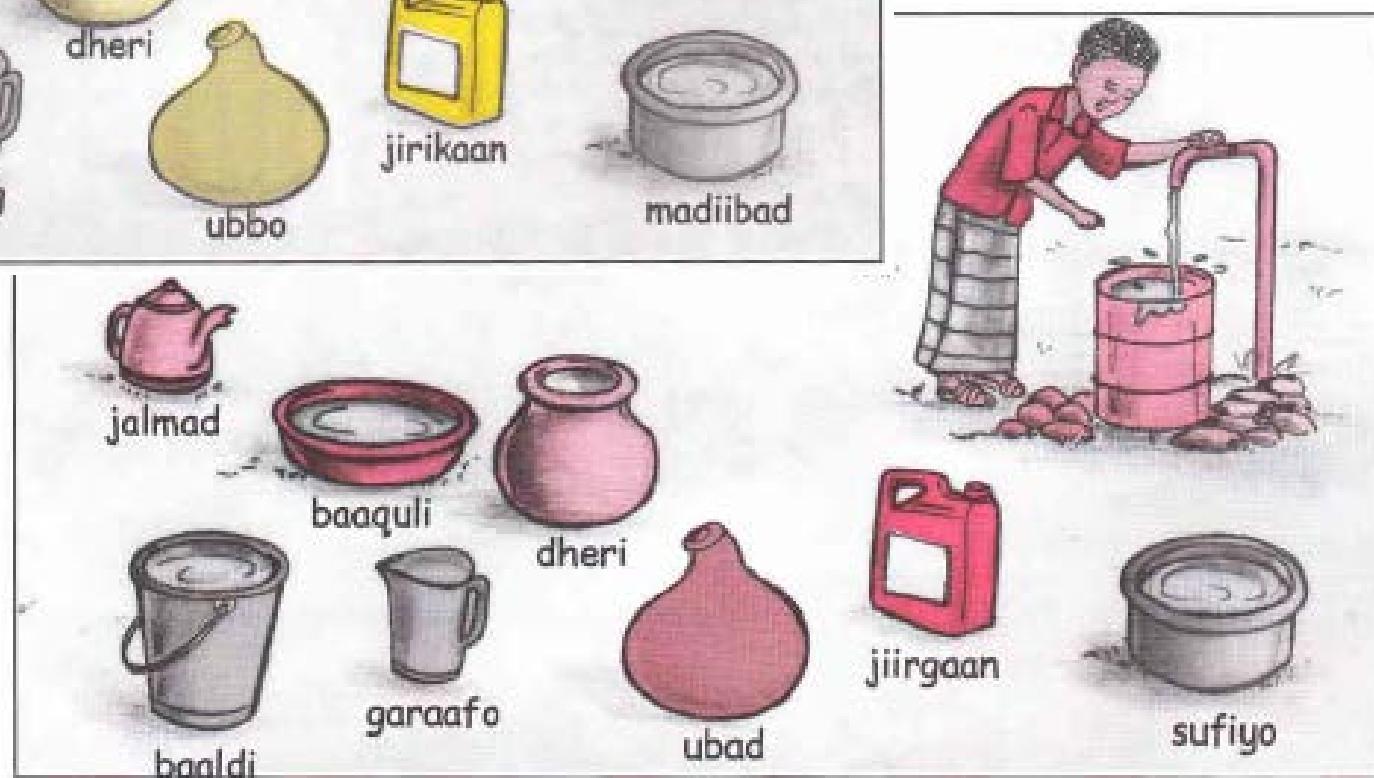
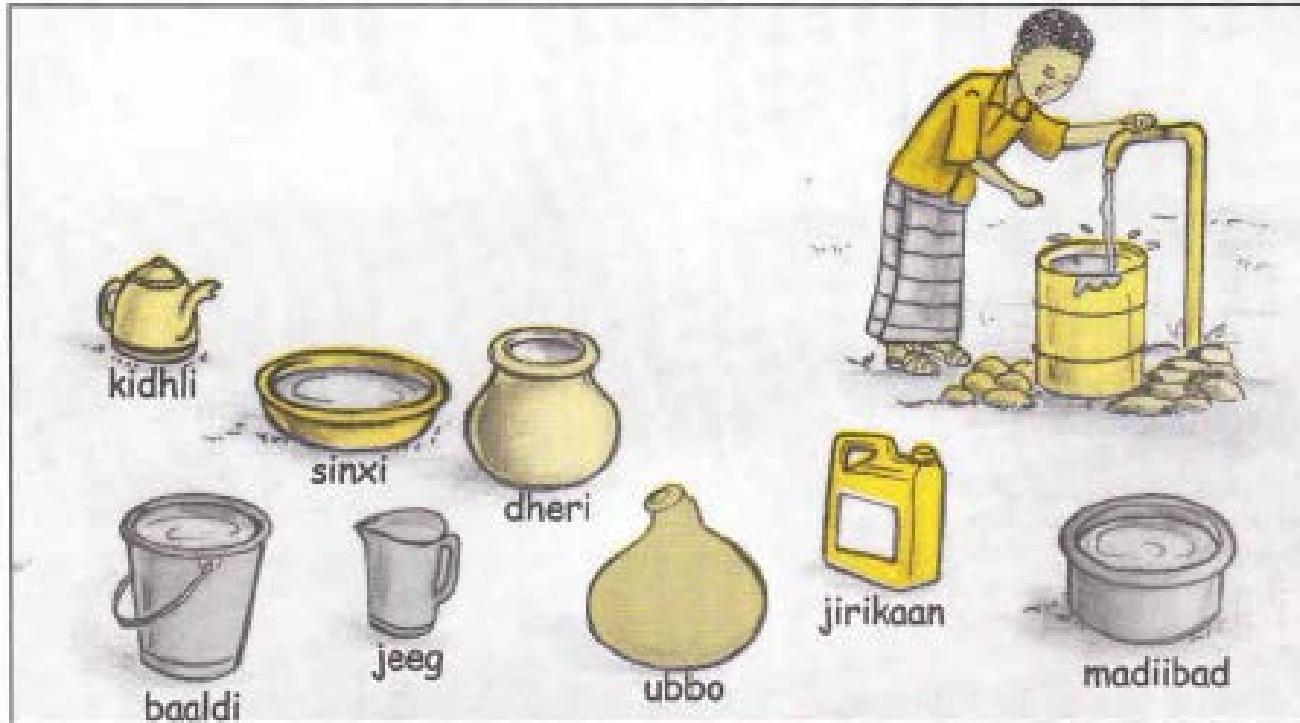
Skillnader inom

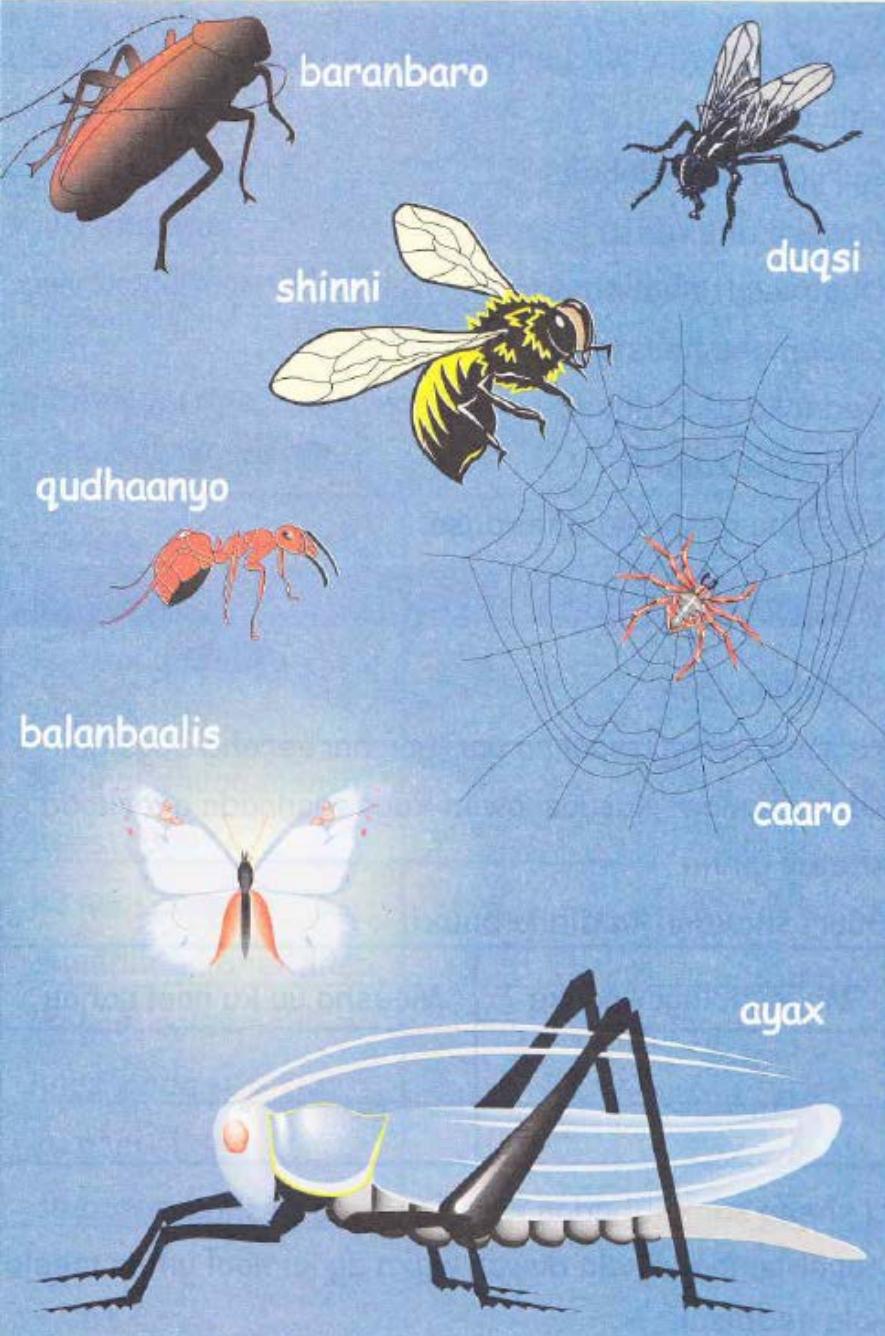
- böjning: har gett / givit, en/ett test, en/ett poäng
- satsbyggnad: denna bil / denna bilen / den här bilen
- ordföljd: Jag känner inte dig / dig inte.
- ordförråd: stekpanna/stekjärn, mot/trafikplats, barkis/franska

Mera regionalt ordförråd

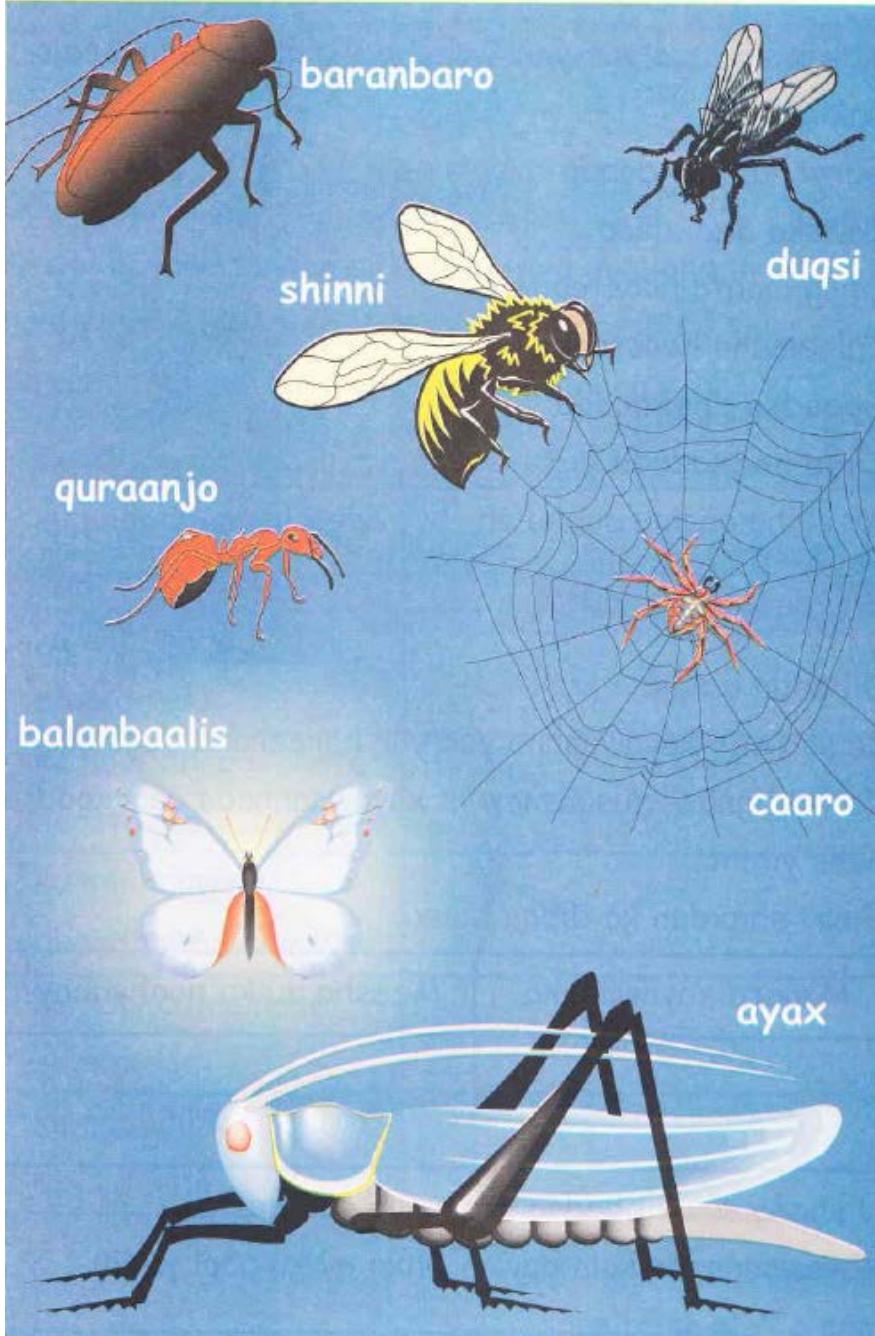
fisk	kalluun	mallay
titta	eeg	fiiri
Var?	Xaggee, halkee, meeshee, meelma	
År	sano	jir
Ägg	beed	ukun
Kittel	kildhi, kirli	jalamad
Röd	Cas	Guduud
Grön	Akhdaar	Cagaar
Gul	Hurdi	Jaalle

ur Matte, åk 2 (2001: 126)
Hargeysa
resp.
Mogadishu

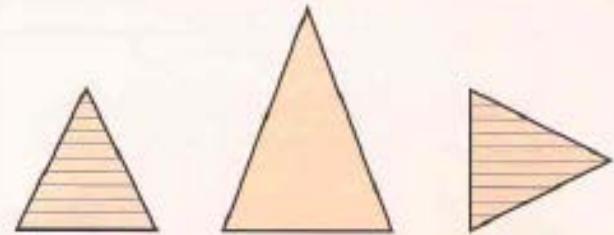
Morgan Nilsson, Göteborgs universitet

ur NO, åk 2 (2001: 23),
Hargeysa resp. Mogadishu

T. Fiiri qaababkan oo iskaa u sawir kuwo ka weyn.

saddexagalo

laydiyo

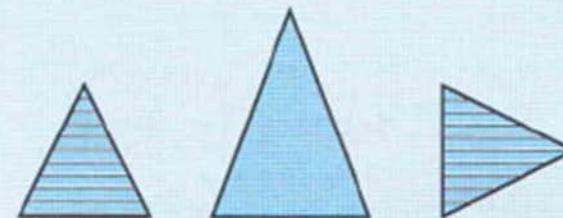
ur Matte, åk 2 (2001: 47)
Mogadishu
resp.
Hargeysa

labajibbaaranayaal

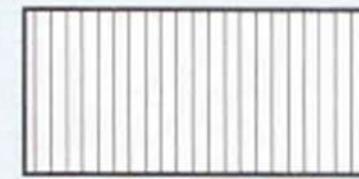

T. Egg qaababkan oo iskaa u sawir kuwo ka weyn.

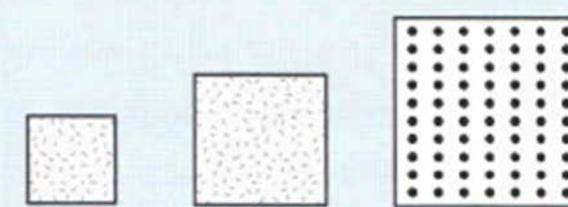
saddexagalo

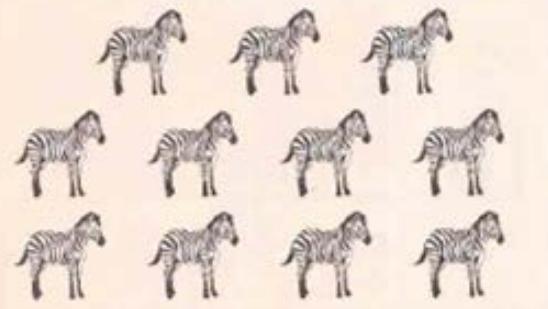
laydiyo

labajibbaaranayaal

Matte, åk 1, Mogadishu resp. Hargeysa

11

toban iyo kow

12

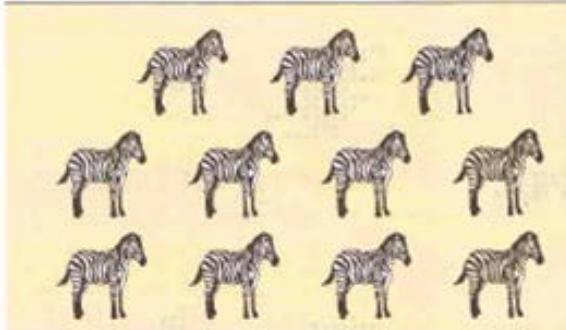
toban iyo laba

13

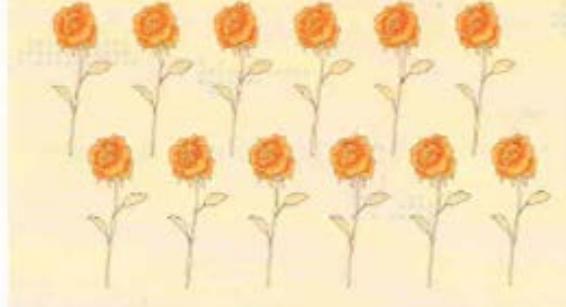
toban iyo saddex

(Xisaab 1, Mogadishu, 2001)

11

kow iyo toban

12

laba iyo toban

13

saddex iyo tobان

(Xisaab 1, Hargeisa, 2001)

Tiro		Qiima - Rugeed	
Astiro	Erayo	Tobnaad	Koowaad
36	Soddon iyo lix	3	6
47		4	7
93			
		5	6
	Siddeetan iyo afar		

Matte, åk 2 (Jigjiga 2011)

De äldsta bevarade texterna

- c:a 150 år gamla, från senare delen av 1800-talet
- Somalier skrev med arabiska bokstäver

ابي سندى، ابى سندى، نور كى مختار بولو،
ابما ك صاره ركاز جا، صونكاصر قادا بى سندى،
بابكالسمر الله بدري، محدوا بو كى لونتو،
بصر نور بد نوچي بد نکاهېي، بوجي بر کاذ بشارسي،
بلنچي او کا بر هي لکلا، منھى ایمان ک رای سندى،
بر بار نوچي واد بیني او کا، مسلمینت کلہیان رای سندى،
بر خی لجا بور بور لر حا، بور بشار لر راجو مل بیت دری،
پيله ي لوحه باشان حجا، بر خير سلام عالي نور،
...

De äldsta bevarade texterna

- c:a 150 år gamla, från senare delen av 1800-talet
- Europeiska språkvetare skrev med latinska bokstäver

2. *Ninba gabād leha magaaiso Walákaded. Afar nin ba u timid nimanki ba yiði "gabādda na si," wahu yiði "gabādda ma nin ba donaiya musse gidigen wa donaisán ?" kí kale ba yiði "ninba gonidisa yu donaiya" wahu yiði "anigo bisha rajal dehe aiyán gabādda idin so diraiya" ninba u eshai "haurársan," issna wahu u eshai "ninba mahu holo haista" ninba yiði "anigo rihyo aiyán haista" kikale na wahu yiði "löh bán haista" kikale na wahu yiði "gel bán haista" kikale na wahu yiði "idán haista." Kolkásai ka tagen. Wahai kala magnadán ba bishi rajal dehe aiyu gabāddi abahed*

Den första somaliska grammatikboken

Bombay 1880

181 sidor

[Läs som PDF](#)

A GRAMMAR
OF
THE SOMALI LANGUAGE;
TOGETHER WITH
A SHORT HISTORICAL NOTICE,
AND
A FEW EXERCISES FOR BEGINNERS;
CONCLUDING WITH
AN ENGLISH-SOMALI
AND
SOMALI-ENGLISH VOCABULARY.

BY
CAPTAIN FRED. M. HUNTER,
BOMBAY STAFF CORPS,
ASSISTANT POLITICAL RESIDENT, ADEN,
F.R.G.S., Z.S.L. (CORRESPONDING MEMBER),
AND F.R.A.S. (BOMBAY BRANCH).

Bombay:
PRINTED AT THE
EDUCATION SOCIETY'S PRESS, BYCULLA.

1880.

Den första somaliska ordboken

London 1897

301 sidor

[Läs som PDF](#)

SOMALI-ENGLISH AND ENGLISH-SOMALI DICTIONARY.

BY

REV. FR. EVANGELIST DE LARAJASSE,
MIN. APOST. ORD. SS. FRANCISCI CAP. PROVINCIAE LUGDUNENSIS ALUMNUS.

LONDON:

KEGAN PAUL, TRENCH, TRÜBNER & CO., LTD.,
PATERNOSTER HOUSE, CHARING CROSS ROAD.

1897

Unik somalisk skrift OS&H7SOS&S የስልጊና እና ሪፖርት 190.

ԿՏՄԳ ԿՏ 590 ՏՏ ԿԴԿՏ ԵԱԴԱԾ Խ ՌԴ

“Osmania”

8920LS8 097970S 890S 5888S SJ. 48SM9

lanserades 1922

ԱՏ 590 ՏԵ ԿԵԿԻՆ 92 ԲՏ ԿՏ092 մ ԲՏԲՏ

ՏԱՐ 92 98Դ ԿՏ Տ7Կ9ԿՏ9Հ, Խ ԽՄ

ԵՐԱՎՅՈՒՄ ՏՏՏ ԿՏՄ ԳՆԳՆԱՎՏ. ԿՏՄԳ

ԱՏՐԻՄ ԱՏ 590 ՏԵ ԱՌԿԻ ՀԵԶՆԵՑ

ԿԱՅՏ Խ ՀԳՕՏԾ ՏԵՐՆ ՌԹԽՆ ՀԿԴԻ.

De första somaliska radiosändningarna

- Hargeysa 1941
- Mogadishu 1951
- Utvecklade ordförrådet och skapade många nya helt somaliska ord inom politik, ekonomi, teknik. Man undvek att låna för att göra det lättare för folk att själva räkna ut vad orden betyder.

Den första somaliska tidningssidan

• Mogadishu 2 mars 1957

Den första somaliska språkkommissionen

Tillsattes av regeringen efter självständigheten sommaren 1960.

Arbetade december 1960 till maj 1961

Föreslog latinsk skrift av främst ekonomiska skäl

Inget hände

[Läs deras rapport som PDF](#)

Shire Jama Ahmed

Medlem i kommissionen
Eldsjäl för latinsk skrift

Publicerade själv
• en bok (1965),
• sex nummer av en tidskrift (1966-67)

[Läs tidskriften som PDF](#)

IFTIINKA - AQOONTA
(LIGHT of EDUCATION)

AFFAR IYO TOBNAADLE
(FORTNIGHTLY)

WAKILKA MAAMULA

QORAH
Shire Jaamac Axmed

Abdell

MUQDISHOW

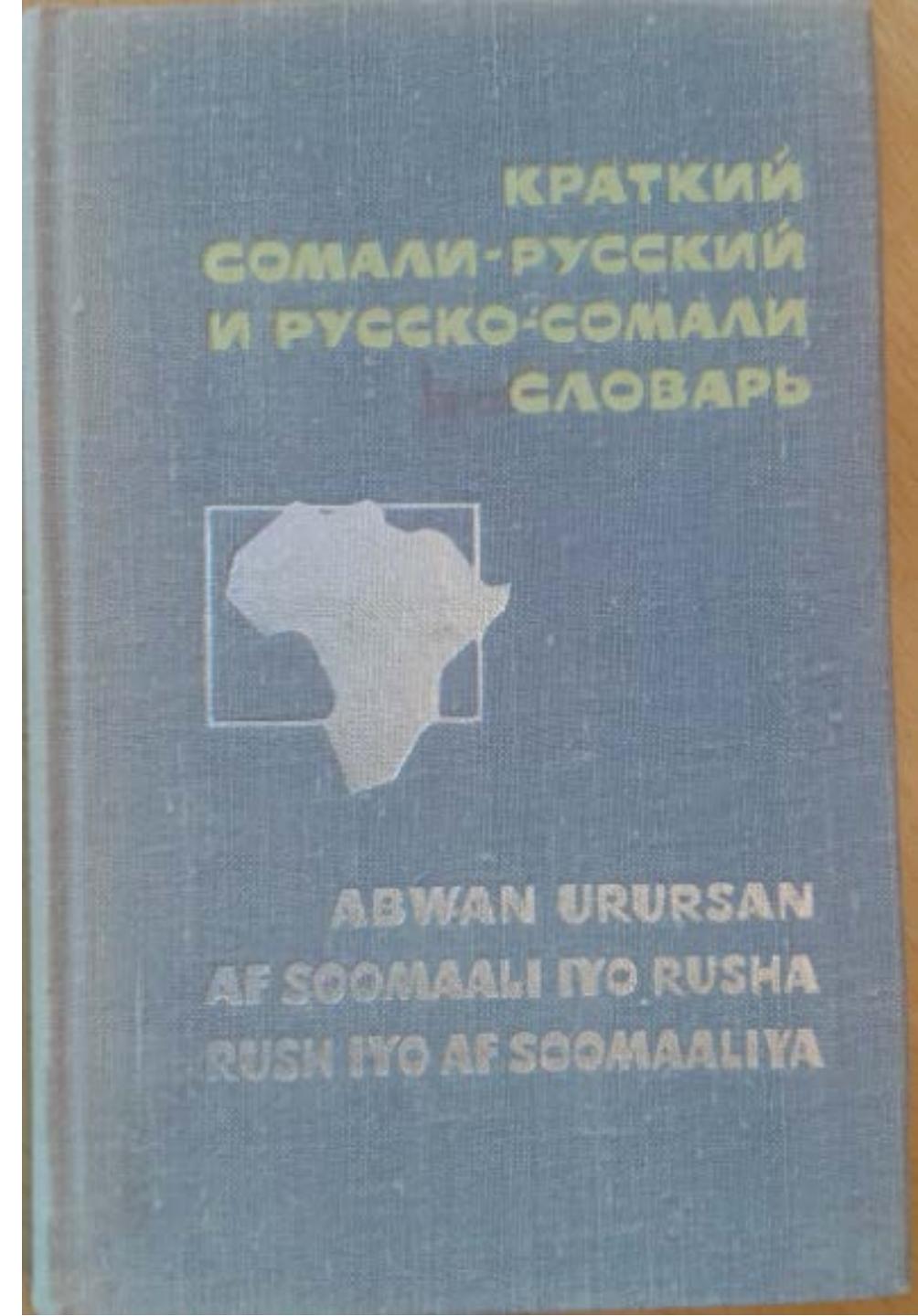
Första ordboken

Med dagens stavning

Moskva 1969

319 sid.

[Ordboken som PDF](#)

Första grammatikboken

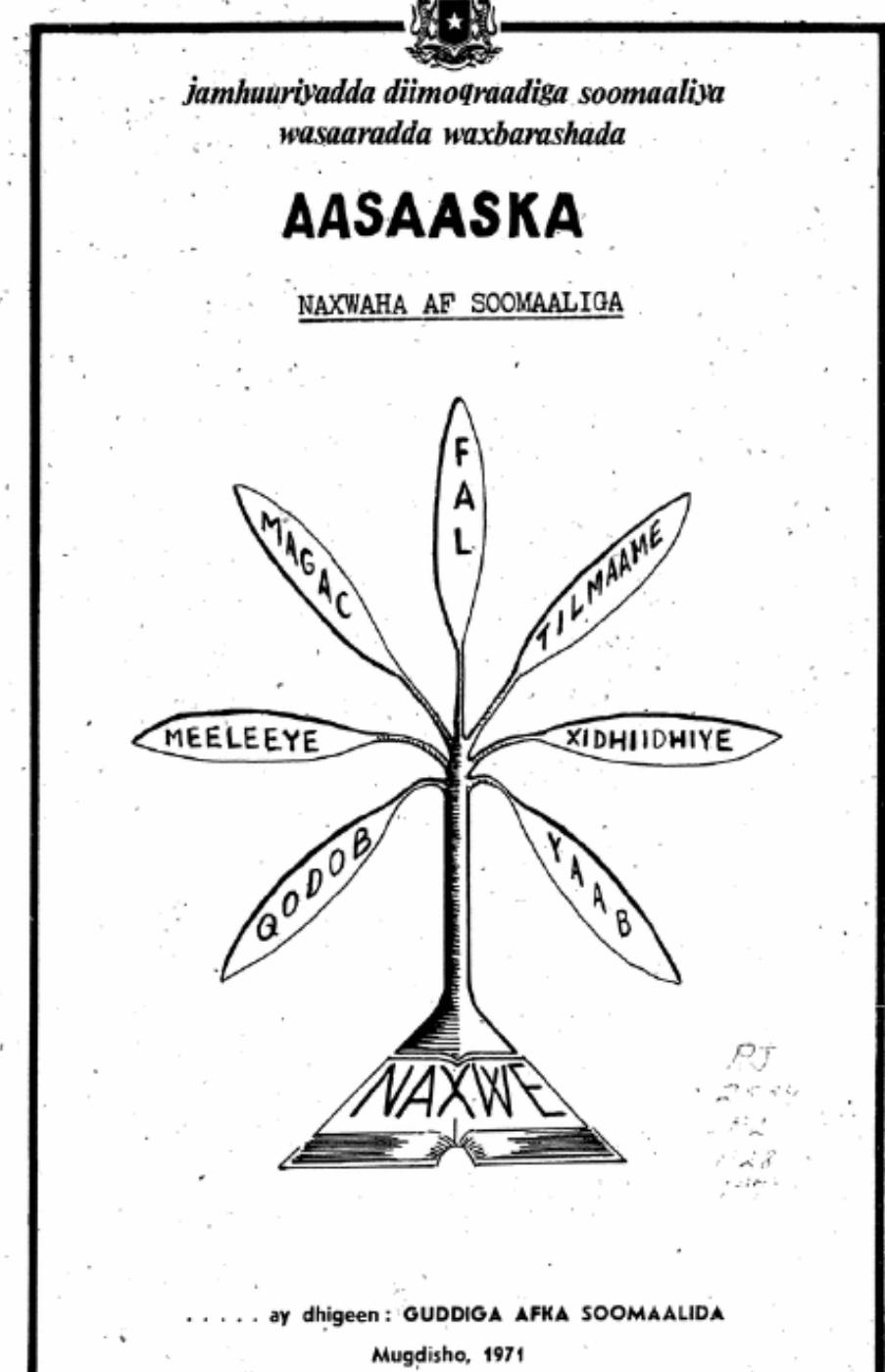
Helt på somaliska

Mogadishu 1971

46 sid.

[Första upplagan 1971 som PDF](#)

[Andra upplagan 1973 som PDF](#)

Somaliskan blir officiellt språk

Regeringsbeslut oktober 1972

Införande som myndighetsspråk januari 1973

Införande som skolspråk successivt

Läroboksproduktionen styrde

C:a 1978 fanns böcker även för gymnasiet.

Första ordboken

Helt på somaliska

Mogadishu 1976

[Ordboken som PDF](#)

Två moderna standardverk

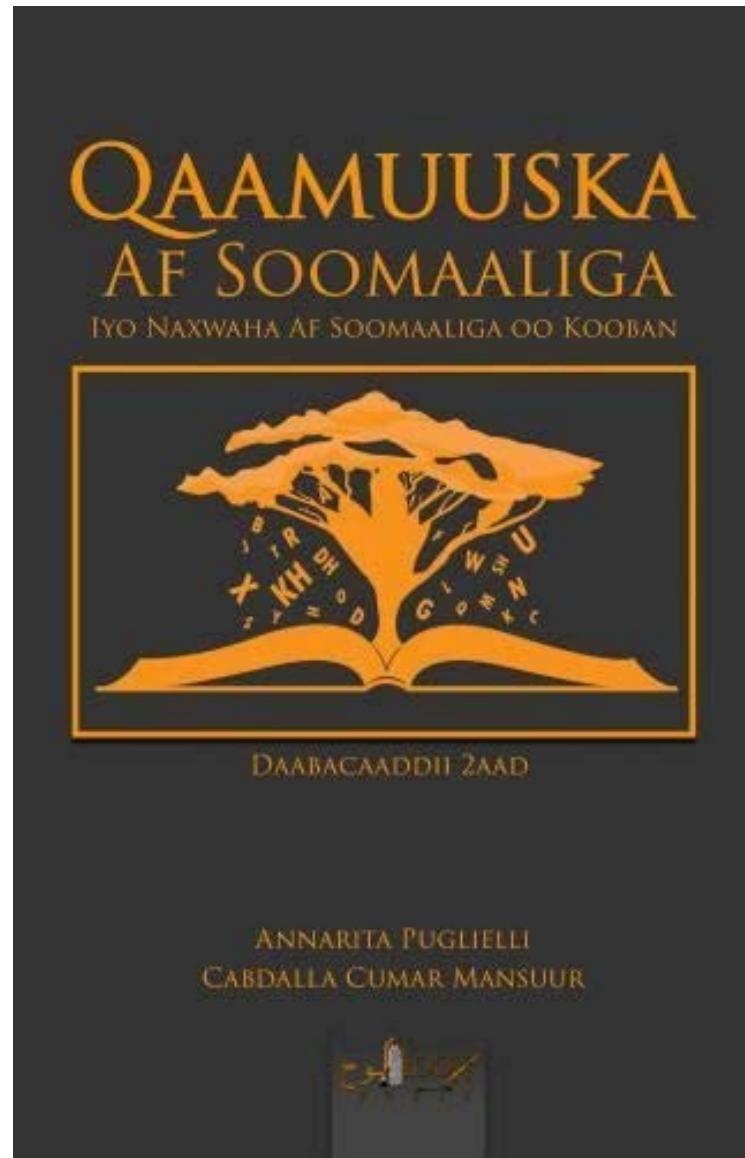
av

Mansuur & Puglielli

utgivare

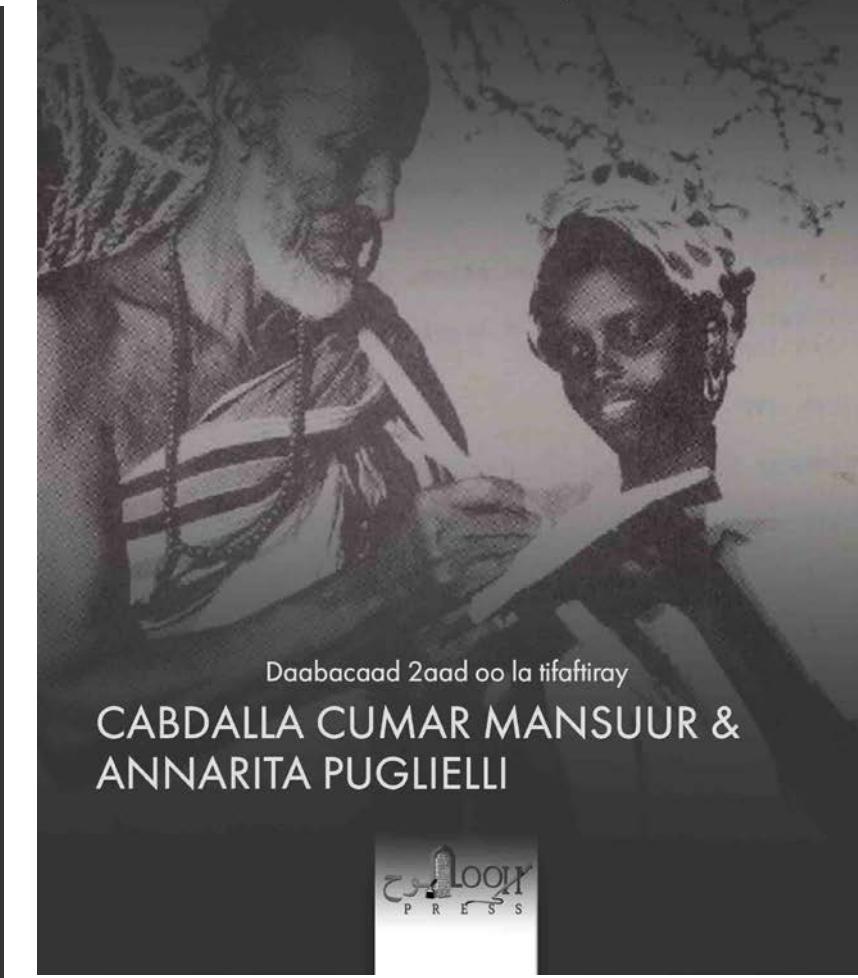
Looh Press

[Läs som PDF](#)

Morgan Nilsson, Göteborgs universitet

BARASHADA NAXWAHA
AF SOOMAALIGA
WAXAA WEHELIYA LAYLIYO & JAWAABAHOOD

[Läs som PDF](#)

Bild 37

3 somaliska korpusar

50 korpusar valda (alla) — 18,87M av 18,87M token

Enkel Utökad Avancerad

Jämförelse

buug

Sök ▾

i följd och även som förled efterled och skiftlägesoberoende

KWIC: träffar per sida: 25 ▾ sortera inom korpus på: förekomst ▾

Statistik: sammanställ på: ord ▾

Visa statistik

KWIC Statistik

Antal träffar: 1 187

« ‹ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 ... › » Gå till sida av 48 Visa kontext

AF SOOMAALI 1971–79 (stödjer ej utökad kontext)

Cali buug buu miiska dul dhigayaa.

LAYLI I. Erayadan weedho fudud ku isticmaal, dugsi macalin qalin miis kursi akhris buug.

Immisa buug baad haysataa?

Buug la'aani nama hayso.

Buug baa miiska saaran.

Falsafadda kacaanka Soomaaliyeed Buug 4.

Diiwaanka Sayid Maxamed Buug 5.

Naxwaha Af Soomaaliga Buug 6.

Si «Habka Erayada» loo garto, loona raaco waxa la diyaariyey buug ku magacaaban «Tusaalah Baraha», kaasoo la filaayo barahu inuu ka helo tusaalooyin waxta

A bare - sabuurad kursi • miis b - e uu - m - ii erayadan qor, akhrina: bar - bad - bed - buur bun - buul - buug daf - ul - sur - il - af - far lug - kuul - luul - nal - naag rag - bal - qab - mar - mid miir - miiq - lid - i

DUGSIGA buug - laabis aa erayadan qor, akhrina: ad, aad - aar - aan aas - laan - baal baad - baan - faas qalin •

kursi - miis erayga fasalka xarafka bare - sabuurad laabis - buug qalin - khad Layli: Arday waliba ha dhigo lix eray isagoo isticmaalaya xarfaha kor ku qoran.

- dhagaxyada Shabeel - shabeelka Shabeel - shabeelkadalayli: Ka sámme koox magacyadan: (1) Buug — buugga; (2) Jid — jidka; (3) Wan — wanka; (4) Jiir — jiirka (5) Miis — miiska (6) Nal — nall

Akhri: Anigu hiius waavev Annaqiu hiius haan wevnev lvaadu hiius hav wevdev lvaadu hiius haannu waaveen

Länk till Korp

buug

buug

SWE-CLARIN

Korpus

Af Soomaali 1971–79

Textattribut

titel: Af Soomaali, Fasalka kowaad

källa:

<http://purl.dlib.indiana.edu/...ner/VAA3404>

författare: *[tom]*

utgivare: Wasaaradda Waxbarashada,

Xarunta Waxbarashada Dadka Waaweyn

plats: *[tom]*

år: 1979

sida: 7

sidkälla:

<http://webapp1.dlib.indiana.edu/...page=10>

Ordattribut Bild 38

Ljudförrådet

- Ovanligt många vokalljud
- Några ovanliga konsonanter
- Ovanligt betoningssystem

Vokaler

- 5 bokstäver, 10 ljud (jfr. sv. 9 vokalljud)
- I ung. som isländska i och í
- E ung. som sv. ser och sett
- A ung. som sv. häst och hast
- O ung. som sv. borgar och börjar
- U ung. som sv. mos och mus

Vokallängd

- Alla 10 ljuden förekommer både långa och korta
- Långa vokaler kan vara obetonade, som i finskan, t.ex.

maalín ‘dag’

sheekáda ‘berättelsen’

Konsonanter

- Finns ej: p, v, z
- Som i svenska: b, d, f, g, h, k, l, m, n, r, s, t,
- Som i engelskan: j, sh, w, y (t.ex. **Joshua's way**)
- Som i arabiskan: c = ﺹ , kh = ﺂ , q = ﺊ , x = ﺥ , ' = ﻭ
Cali, Caasha, Khadra, Qaasin, Xasan, Israa'iil
- Som i svenska: dh = rd
dhir 'växt', dhar 'kläder', yidhi/yiri 'han sa'

Betoning

Betoningen uttalas med hög tonhöjd i rösten

- la = man (obestämt subjekt)
- lá = med (preposition)
- ku = dig
- kú = i/på
- búug = en bok
- buúg = flera böcker (inte pl, utan kollektiv form)

Ljudregler

Bara en konsonant + en vokal + en konsonant i en stavelse
iskuul, ayskiriim,

Inte /m/, /t/, /k/, /j/ sist i somaliska ord, i stället /n/, /d/, /g/, /sh/
buug, filin, keeg, wiig, boorash, kaabash, laydh

Inget /p/, /v/, /z/, de ersätts som regel med /b/, /f/, /s/
boolis, koob, fiitamiin, telefishin, Yurub

Engelskt /d/ blir gärna /dh/: Iswiidhan, kabadh, bilaydh

Ordförrådet – Många lånord

Arabiska: moos/muus 'banan', sariir 'säng', subax 'morgon', salaan 'hälsning', albaab 'dörr', xisaab 'matematik', cilmi 'vetenskap', macallin 'lärare', dukaan 'affär', kursi 'stol', waqti 'tid', waddan 'hemland', timir 'dadlar', saxan 'tallrik', baabuur 'bil',

Engelska: tuwaal 'handduk', buluug 'blå', garoon 'plan, fält', shaati 'skjorta',

Italienska: shukumaan 'handduk', shineemo 'bio', koronto 'el', setimaan 'vecka', jalaato 'glass', armaajo 'skåp', okiyaale 'glasögon', bakeeri 'glas'

Europeiska: iskuul, litir, kiilo, telefoon, fiitamiin,

Persiska: miis 'bord', baraf 'is, snö', galaas 'glas', ranji 'färg'

Urdu: baaldi 'hink', gaari 'bil', rooti 'bröd',

Swahili: jiko 'kök', yaambo 'hacka', yaanyo 'tomat', baaquli 'skål'

Amhariska: dooro 'kyckling'

Ordbildning – Många sammansättningar

madax 'huvud' + weyn 'stor' > madaxweyne 'president'

bad 'hav' + weyn 'stor' > badweyn 'ocean'

libaax 'lejon' + bad 'hav' + eed > libaaxbadeed 'haj'

cilmi 'vetenskap' + baar 'undersöker' + e 'person' > cilmibaare 'forskare'

sannad 'år' + dugsi 'skola' + eed > sannaddugsiyeed 'skolår'

marti 'gäst' + qaadaa 'tar' > martiqaadaa 'inviterar'

Substantiven

Två genus:

maskulinum

femininum

Kani waa...

Tani waa...

'Detta är ...'

buug 'en bok'

kab 'en sko'

moos 'en banan'

bisad 'en katt'

Jfr. franska, spanska, svenska dialekter, t.ex.

Hörr ä storn? 'Var är stolen?' Han står där.

Hörr ä boge? 'Var är boken?' Ho legger där.

Substantiven

Böjs i	bestämd form	kab	kab ta	'sko	skon'
	plural	kab	kab o	'sko	skor'
	possessiv	kab teeda		'hennes sko'	
	demonstrativ	kab tan		'den här skon'	

Allt på en gång

kab-a-h-eed-an

'dessa hennes skor'

sko-pl-best-poss-dem

'these shoes of hers'

Kasus: subjekt

Citatform & objekt & adverbial

Subjekt

kabta

'skon'

kabtu

kabteeda

'hennes sko'

kabteedu

kabtan

'den här skon'

kabtani

Tani waa kab.

'Detta är en sko.'

Kabteedu waa yar tahay.

'Hennes sko är liten.'

Waxaan rabaa kabteeda.

'Jag vill ha hennes sko.'

Adjektiv

Böjs nästan inte alls, bara en slags pluralform.

yar 'liten'

yaryar 'små'

weyn 'stor'

waaweyn 'stora' (oreg.)

wanaagsan 'bra' **wan**wanaagsan 'bra'

yar 'liten'

ka yar 'liten än' dvs. 'mindre'

ugu yar 'allra liten' dvs. 'minst'

Få adjektiv, så gott som inga adverb

Oftast föredras att beskriva med substantiv

garab Soomaali ah 'en somalisk flicka'

flicka somalier som-är

buug xiiso badan 'en intressant bok'

bok intresse mycket

Koonfur waa kulayl. 'I söder är det varmt.'

söder är värme

Verb

Böjs i

person	heesaa	heestaa	heesaan
	<i>han sjunger</i>	<i>hon sjunger</i>	<i>de sjunger</i>
tempus	heesaa	heesay	heesi doonaa
	<i>han sjunger</i>	<i>han sjöng</i>	<i>han kommer sjunga</i>
aspekt	heesay	heesayay	heesi jiray
	<i>he sang</i>	<i>was singing</i>	<i>han brukade sjunga</i>
modus	heesaa	heeso	hees
	<i>sjunger</i>	<i>konjunktiv</i>	<i>sjung!</i>

Satsbyggnad el. Syntax

I svenska finns nästan alltid:

- **Subjekt + Predikat**
Yeele + Khabar

- Hon springer.
- Katten sover.
- Barnen äter.
- Bilen stannar.
- Snön faller.
- Det regnar.

Samma på somaliska?

- Hon springer (subjekt + predikat)
 - Way ordaysaa.
-
- Vad är ”**way**” för ett ord?

Way – en sammandragning / kontraktion

- Egentligen två ord:
en sammandragning av **waa + ay**

Hon springer. **Way** ordaysaa. = **Waa ay** ordaysaa.

- Sammandragningar är **mycket vanliga** i somaliskan.
- Sammandragningar (kontraktioner) är vanliga i andra språk också.

I **would** like to eat.

I'**d** like to eat

Vi **var inte** hemma.

[Vi **va'nte** hemma.]

Waa ...

- Hon springer. Han springer.
- **Waa** ay ordaysaa. **Waa** uu ordwayaa.

- Alltså **tre ord** på somaliska!
- ay = 'hon', uu = 'han'
- Men vad betyder "waa"?

Satspartikel – Qurub weereed

- ”**Waa**” berättar att satsen innehåller ett **påstående**.
Man vill berätta om en händelse och säga att den är verlig.
- Om man vill berätta att något **inte** är verlig använder man i stället satspartikeln ”**ma**”:
 - Waa (ay) ordaysaa. Hon springer.
 - Ma (ay) ordayso. Hon springer inte.

Svenska: substantiv **eller** pronomen

Hon springer.

Sahra springer.

Den springer.

Katten springer.

- Subjektspronomen:

la 'man'

aan 'jag/vi'

aad 'du/ni'

uu 'han, den, det'

ay 'hon, den, det , de'

aannu 'vi (exkl. du/ni)'

aynu 'vi (inkl. du/ni)'

aydin 'ni'

Somaliska: substantiv **och** pronomen

- Svenskan använder **pronomen eller substantiv** som subjekt.
 - **Hon** springer. **Sahra** springer. **Katten** springer.
 - Somaliskan har **nästan alltid ett pronomen** som subjekt, även när det finns ett substantiv som är subjekt.
 - **Way** ordaysaa. Waa **ay** ordaysaa.
 - **Sahra way** ordaysaa. **Sahra waa ay** ordaysaa.
 - (Svenskt talspråk: Sahra hon springer.)
 - **Bisaddu way** ordaysaa. **Bisaddu waa ay** ordaysaa.
 - (Svenskt talspråk: Katten den sover.)

Sammanfattning

I somaliskan finns nästan alltid:

Olika satspartiklar

Satspartiklar som anger typen av sats

waa – jakat (positivt) påstående

ma – nekat (negativt) påstående

ma – jakad (positiv) fråga jfr. fi. -ko/-kö, ry. li, po. czy, fr. est-ce que

ingen – uppmaning

ha – nekad uppmaning, förbud, varning 'lät bli att'

och några andra...

Waa cuntaa. Ma cunto. Ma cuntaa? Cun Ha cunin.

'Hon äter. Hon äter inte. Äter hon? Ät. Låt bli att äta.

Prepositioner

anger en relation mellan två ord, ofta ett verb och ett substantiv.

svenska prep., bl.a. **i, på, från, till, med, ur, av, för...**

somaliska prep., bara: **u, ku, ka, la**

- Placering
 - i svenskan: framför substantivet
 - i somaliskan: framför verbet

Waxaan ku noolahay Göteborg. 'Jag bor i Göteborg.'

jag i bor Göteborg

Huvudord + bestämning

Alltid huvudordet först och bestämningen därefter.

- **Subax walba** iyadu waxay aaddaa dugsiga.
morgen varje hon hon går skolan
- Dabadeed waxay gashataa **dharkeeda dugsiga**.
Sedan hon tar-på kläder-hennes skolan
- **Bisadda yari** waxay raadinaysaa hooyadeed.
Katten liten hon letar/söker mamma-hennes

Huvudverb + hjälpverb

Dharkeeda waxa **qabsan kara** dab. 'Hennes kläder kan ta eld.'
kläder-hennes *ta kan eld.*

Relativa bisatser

Somaliskan har inget ord motsvarande 'som'

- Dawacadii waxay aragtay **tuke** (hilib afka ku haysta).
räven hon såg korp köttbit munnen i håller
'Räven såg en korp som hade en bit kött i munnen.'
- **Ninkii** (Xamar ka yimid) baa buuggan keenay.
mannen Mogadishu från kom den-här-boken hade-med
'Mannen som kom från Mogadishu hade med sig den här boken.'

Språkliga resurser

- [GU:s lärplattform GUL](#)
- [YouTube: Hur funkar somaliskan?](#)
- [Språkbankens somaliska korpus](#)
- [Somali Web Corpus](#)
- [Somali Corpus](#)
- [Archivio Somalia](#) - Università Roma Tre
- [Digital Somali Library](#) - University of Indiana
- [Somaliska samlingar](#) - Göteborgs universitet

Bokmässor 2018

Hargeysa, 11:e årgången

- <https://twitter.com/hibf>

Mogadishu, 4:e årgången

- <https://www.facebook.com/MogBookFair/>
- <https://twitter.com/mogbf>

Garoowe, 4:e årgången

- <https://www.facebook.com/GaroweBookFair/>
- <https://twitter.com/garowebookfair>

Flera bibliotek har öppnats på ett par år

- Nationalbiblioteket i Mogadishu
- Nationalbiblioteket i Hargeysa
- Ytterligare bibliotek i andra mindre städer

Nya skolböcker

Mogadishu 2018
åk 1-4

Hargeysa 2016
år 1-8 (-12)

Jigjiga 2011-15
åk 1-8 (-10)

Nya bokaffärer

DUKAAMADA BUUGAAGTA BOOKSHOPS

3M SOMALI COMPUTER STATIONERY

Address: KM4
Mobile: 0615988883/0695988883

DARUL-IIMAAN EE KUTUBTA IYO DAABACAADDA

Address: Bakaro H/wolwadag
TELL: 06162869799/0612141110
Email: daarulimaan1@gmail.com

MAKTABADDA KUTUBTA DIIINGA EE DAARUL-ZAAHIR

Address: Hamar weyna
Phone: 865606
Tell: 0699911310/ 0699918243

NATIONAL BOOK CENTER

Address: Hodan makka al-mukarama
Tell: 0619991134
E-mail: nbcsom@gmail.com

SAALIM TEXT BOOKS CENTER

Address: H/waddag bakaro abuur hureyra
Tel: 655050
Mob: 0615588811/0699760000
Email: saalimmstbc@gmail.com

ZAYLA BOOKSHOP

Address: makka AL-mukarama Hodan
Tel: 852925
Mobile: 0615522242/0617778251
Email: zaylabookshop@gmail.com

Hema Books, Hargeysa, juli 2018

Distribution

- <http://shabeelebookshop.se/> Gårdstens centrum
- <https://www.khbooks.se/> vid Hagabion i Göteborg
- <http://www.scansom.com/> Stockholm
- <http://www.iftiinka-aqoonta.com/> Stockholm
- <http://www.loohpress.com/> Storbritannien
- <https://www.hemabooks.com/> Hargeysa
- <https://www.adlibris.com/se>
- <https://www.bokus.com/>